

nari, troba que abans cal que "Esquerra Unida es deslliure d'actituds que no encaixen amb la seua essència, i pense en el personalisme i en el sectarisme".

Un futur sense el Bloc Nacionalista no és fosc per a Ricardo Sixto, que posa l'accent en el "5,01% d'Esquerra Unida a l'àmbit municipal, un resultat que sempre millorem a l'urna autonòmica: en solitari, doncs, i tot i que encara no he acabat el curs d'endevinador, hauríem tret cinc o sis diputats". Josep Bort, per contra, explica que no concórrer amb el Bloc implicaria una "possibilitat real de trencament, a EUPV: n'hi ha que estem farts d'anar de derrota en derrota, fins la derrota final".

Glòria o desastre. Bona part de l'èxit o fracàs d'Esquerra Unida passa per les decisions que prenga la coordinadora general, Glòria Marcos, que ha anunciat que no serà candidata a la Generalitat al 2011. Els quatre anys que queden, però, ha d'esforçar-se perquè no es trenque el grup parlamentari ni la formació mare. I no és fàcil: "Fins ara, les decisions que assembleàriament prenien EUPV les acatava tothom. Ara hi ha sectors que qüestionen la legalitat". En aquest sentit, troba una "manca de respecte injustificable" l'actitud d'aquells que, per comptes d'independent, la consideren "dependent del PCPV".

Segons Mollà, Marcos "no és presonera, sinó una còmplice necessària. Avala actituds dogmàtiques que van més enllà del PCPV; és el PCPV que és presoner de Glòria". Bort destaca que "després de les eleccions, ni Mollà ni jo no hem rebut cap trucada seua. Hi ha una manca de comunicació evident: en alguna ocasió recent, ens han citat a alguna reunió i no s'hi han presentat". Isaura Navarro és del mateix parer, i comenta que "en tres anys de diputada al Congrés, tan sols m'ha telefonat tres vegades. Si la coordinadora no coordina..."

"La tasca de Glòria ha estat excel·lent, fins ara", etziba Amadeu Sanchis. "Els únics dos problemes que té és que Esquerra i País no ha paït la seua derrota a l'assemblea del 2003 i que aquesta minoria actua d'una manera insuportable. Això, al Bloc o al PSOE fa temps que ho haurien enllestit."

Al remat, una situació compromesa.

Victor Maceda

Esquerra Unida no se'n surt, en la voluntat de bastir un tercer espai fort dins la política espanyola, a l'esquerra del PSOE. Les guerres internes condicionen la mala trajectòria electoral de la coalició, qüestionada permanentment i amb un electorat cobejat per Zapatero.

Un tercer espai difícil de bastir

Esquerra Unida té un futur incert. El líder, Gaspar Llamazares, és incapaç de pacificar internament la coalició i l'escenari electoral no convida a l'optimisme. Les guerres internes no cessen, tot i que IU gaudeix d'un mínim poder institucional que, ben administrat, li hauria de permetre de consolidar un tercer espai en la política espanyola.

La coalició, fundada fa 21 anys pel PCE i diversos grups i partits de l'entorn orgànic o ideològic, passa un mal moment. Després d'un període d'escissions curt però intens, que es va concretar en l'abandonament de la coalició per part de Nova Esquerra (Diego López Garrido i Cristina Almeida) i ICV, Julio Anguita va cedir el testimoni a Francesc Frutos perquè encapçalés la llista a les generals. Frutos va fer un pre-acord amb el PSOE de Joaquín Almunia per girar el full de la *pinça* que Anguita havia posat en pràctica amb el PP al final del felipisme. Però això no aturà la patacada electoral. Dels 21 diputats de 1996 es passava a 8 el 2000.

A partir d'aquí els lideratges es van renovar i el diputat asturià Gaspar Llamazares va aconseguir el control de la coalició tot i tenir ja en contra l'aparell del PCE. Fa set anys que lidera IU, però ha fracassat en l'intent d'ampliar suports. Ha afrontat dues noves assemblees generals i les ha guanyades per un marge ben estret, que mai no ha superat el 5% dels vots. La primera

contra Frutos mateix i la segona contra Enrique Santiago, que tenia el suport de Felipe Alcaraz, portaveu del grup parlamentari d'IU entre 2000 i 2004. Al consell polític federal, màxim òrgan entre congressos, la situació es repeteix.

A les darreres generals, IU va obtenir només tres escons (dos per Madrid i un per València; cap a Andalusia ni a Astúries, feus tradicionals) i va pagar els efectes del vot útil al PSOE. Va necessitar els dos escons d'ICV per formar grup al Congrés. En el primer tram de la legislatura va rebre una intensa col·laboració del govern del PSOE, però les relacions s'han refredat, sobretot per la voluntat de Zapatero de *centrar-se* en la segona part del seu primer mandat.

Llamazares ha topat frontalment amb el PCE, controlat per Frutos, en l'intent de convertir IU en una mena d'Iniciativa. La idea de l'actual coordinador és crear un tercer espai versàtil, que deixi enrere el comunisme i jugui fort a ser una força d'esquerres de caràcter ecologista i amb gran capacitat d'interlocució, no solament amb els socialistes, sinó també amb els nacionalistes.

Els dirigents propers a Llamazares recorden que la fórmula que proposen és la que més resultats electorals ha donat. N'ha donat a Catalunya amb ICV o a Euskadi amb Ezker Batua —que forma part del govern basc amb PNB i EA. Però no ha funcionat a les Balears, on el resultat del Bloc ha estat més avi-

El coordinador d'Esquerra Unida, Gaspar Llamazares, amb el diputat al Congrés d'ICV Joan Herrera. Tots dos iideren un grup esquifit de cinc membres.

at pobre, ni, sobretot, al País Valencià, on el Compromís s'ha allunyat molt de les expectatives.

Però han estat pitjors els resultats d'algunes altres federacions que, com la valenciana, són controlades pel PCE. A Andalusia o Extremadura –on IU ja és extraparlamentària– els resultats han estat nefastos. La coalició pràcticament ha desaparegut a comunitats com Galícia o Aragó, on les forces d'esquerres consolidades, BNG i Chunta Aragonesista, ocupen tot l'espai alternatiu al PSOE.

Les persones pròximes al coordinador són els qui gestionen les poques quotes de poder que té la coalició, tant al govern basc, com al balear, com potser al navarrès. I això mateix passa a Madrid, on la gent de Llamazares són els alcaldes de San Fernando de Henares i Rivas, els dos municipis més grans que governa la coalició a la comunitat.

El sector de Frutos vol un retorn d'IU a les essències i marcar radicalment distàncies amb el PSOE. Malgrat tenir de referent el partit italià Rifondazione Comunista, de Fausto Bertinotti –coalitzat amb Romano Prodi–, vo-

len situar-se en una posició opositora al govern de Zapatero. I això vol dir denunciar-ne les polítiques socials –que consideren porugues– i allunyar-se també de les tesis federalistes de Llamazares. Frutos no amaga, a més, que el seu projecte demana enfortir el PCE, tot i que no veu clar de desenterrar-lo com a marca electoral. El veterà dirigent comunista s'allunya dels moviments antisistema que, dins d'IU, també s'oposen a Llamazares. D'aquí ve que la facció Corrent Roja, encapçalada per Nines Maestro, sortís de la coalició fa tres anys.

El enfrontaments polítics i personals a IU són intestins i, sovint, no responen a cap lògica política sinó a un encadenament d'enfrontaments. Això, per exemple, passa a Madrid, una de les federacions, juntament amb Andalusia (que representa un terç de l'organització), més bel·ligerants amb Llamazares. A Madrid, Àngel Pérez, portaveu a l'ajuntament, va deixar de banda el seu enfrontament amb Frutos per fer pinya contra Llamazares i Inés Sabanés, que encapçalava la llista a l'Assemblea de Madrid. IU va ser a punt de presentar-se separatament a la

comunitat i l'Ajuntament. A Astúries IU i el PCE actuen cadascun pel seu cantó i els militants trien formar part d'una organització o d'una altra.

A escala federal, IU s'ha arruïnat i ha hagut de vendre seus. Fa uns quants anys fins i tot li van blocar comptes corrents i va haver d'acomiarar la meitat dels treballadors. Però té poder polític. El PCE no en té, però gaudeix d'una situació econòmica que li permet de sobreviure. Té estructura de seus i va ser compensat pel retorn dels béns confiscats durant el franquisme.

Llamazares pot continuar, amb un perenne marge estret, al capdavant d'IU a l'assemblea general prevista per aquesta tardor i, per tant, ser candidat a les generals del març vinent. S'havien posat més noms damunt la taula, com el de Rosa Aguilar, però el mal resultat a Còrdova ho ha posat en dubte, malgrat que hi ha conservat l'alcaldia gràcies a un pacte amb el PSOE. El futur de la coalició, doncs, dependrà de les guerres internes i de si és prou efectiva la crida de Zapatero al vot útil.

Ferran Casas